

## DIR-SE A TRAVÉS D'UN LLIBRE

# Olga Clavel es diu a través de 'De profundis', d'Oscar Wilde

MONTSE BARDERI

Amb una sòlida formació de dansa clàssica, destaca clarament en el panorama de dansa contemporània actual. Graduada en dansa i interpretació a l'Institut de Dansa Alicia Alonso, des de l'inici de la seva carrera va ballar per Cuba, Santo Domingo i arreu d'Europa com a primera ballarina a més de rebre el premi de la Universitat Juan Carlos com "la millor intèrpret 2000-2004". Sense deixar d'estudiar va esdevenir membre de la companyia clàssica David Campos. Va completar el seu doctorat en arts escèniques per la Universitat Juan Carlos de Madrid i es va traslladar a Barcelona formant part de la companyia Lanònima Imperial — actualment resident a l'Estruch— i amb aquesta companyia ha actuat des de a Singapur a Brasil passant per tota Europa. Actualment, junt a Miryam Mariblanca, ha destacat com a coreògrafa de les seves pròpies obres. Amb *Llena de flores tu boca* ha guanyat diferents premis com Burgos-New York, premi SGAE i No Ballet a Berlin. Actualment forma part de la prestigiosa companyia londinenca Jasmin Vardimon amb qui ha format part de les dues darreres produccions: *Yesterday* i *7734*.

MB. ¿Per què *De Profundis* de Wilde?

OC. Potser perquè estic a Londres i he hagut de posar-me molt les piles amb l'anglès, una bona manera ha estat llegir tant com pogués, i qui no desitja llegir Wilde en la seva llengua original? No em vaig atrevir amb Shakespeare! I també m'agrada aquesta dualitat del personatge, algú que va conèixer la fama però també la desgràcia, i en tots dos espais va saber donar molt de sí mateix.

MB. "*Quan et facin una acusació que consideris injusta, recorda que s'hauria d'agrair que hi hagi una falta de la qual es pugui ser injustament acusat*".

OC. Si, és difícil per una ballarina aquesta visió de la vida tan modesta. Creixem precisament amb l'autoexigència, en intentar destacar en les proves, intentant que els directors/res es fixin en nosaltres... És un món en què si et fan una acusació injusta és difícil agrair-la, tot i que a mesura que passen els anys sí que em sento més segura, estic aprenent a relativitzar i a tenir clares unes veritats que ningú pugui posar en qüestió.

MB. "*Tu no tenies motius a la vida, tu només tenies desitjos*".

OC. Ha, ha, ha! El desig és el gran motor de la vida, però sense motius i, potser, sense amor són com cavalls desbocats que no saps mai on poden portar-te. Res més interessant ni perillós que el desig. El desig és la sang, però necessita un organisme per moure's i aquest organisme ha de tenir una mica —o un molt— de cor i també de cervell.



MB. "*Qui no sap res de les formes de l'art en la seva revolució o del caire de l'evolució del pensament, de la magnificència de la línia llatina o de la musicalitat més intensa del grec vocàlic, de l'escultura toscana o de la cançó elisabetiana, pot manifestar la saviesa més benvolent. L'autèntic ximplet, el que els deus ridiculitzen o destrueixen, és el que no es coneix a si mateix*".

OC. Ummm, estic i no estic d'acord amb això... Aviam si m'explico: la cultura i la saviesa no són dos móns a part, segurament ens coneixem més a nosaltres mateixos a través de l'arquitectura, la música, i, sens dubte de la dansa. Fixa't: sempre em parles de l'enorme llenguatge físic, de capacitat expressiva que tenim

les ballarines amb el cos, tenim un llenguatge corpori que avui, malauradament, s'està perdent molt i més amb aquestes noves tecnologies perquè la gent es relaciona per internet. Sens dubte em conec millor a mi mateixa, des del meu propi cos, a partir de la dansa. La cultura és un pont i refugi cap a nosaltres mateixos, amb permís del mestre!

MB. *"El vici suprem és la superficialitat. Tot el que es comprèn està bé".*

OC. Sí, és molt sàvia aquesta cita. La moralitat és fàcil, si no sents, si no actues, si ets algú superficial i sense ambicions és fàcil i avorrit viure —i fer-ho tot molt correctament. Però explorar el món, acostar-se a tot el que et mou i t'importa, comprendre —amb els perills i riscos que això comporta— ens acosta més al bé, és a dir, al sentit de viure, que simplement una correcta superficialitat.



MB. *"Un artista, sobretot un com jo, és a dir un artista en qui la qualitat de l'obra depèn de la intensificació de la personalitat, per perfeccionar el seu art requereix la companyia de les idees, un ambient intel·lectual, pau, tranquil·litat i soledat".*

OC. Sí, aquest és un dels motius pels quals vaig marxar a Londres, a banda de provar-me com a ballarina d'una companyia internacional, necessitava, ara que encara sóc prou jove, aquesta sensació de començar de zero, d'estar amb mi, de retrobar-me i conèixer-me com no ho havia fet mai. M'encanta aquest concepte, que la qualitat d'una obra depengui de la intensificació de la personalitat. I vull afegir que és cert, que ho he notat en aquest viatge. A més de trobar-me a mi mateixa en aquest lloc molt més tranquil i solitari, la intensificació de la personalitat també té a veure amb experiències molt determinades. Un dia et lledes i trobes dins teu una emoció molt intensa, fins i tot

dolorosa, i una part de tu canvia, et marca i et transforma. Aquesta sensació pot ser moltes coses... una decepció, per exemple. Estar a Londres per mi ha significat superar totes aquestes coses, i l'oportunitat de crear-me a mi mateixa des de la solitud, i captar l'essència de les coses importants en el precís moment que succeeixen. Fins i tot a fer més dura, més compacte la meua part emocional i fer més aguts els meus pensaments. I des de l'enyor, oferir-me —ara i aquí— un lloc ampli,

***Estar a Londres ha estat una oportunitat de crear-me a mi mateixa des de la solitud, i captar l'essència de les coses importants***

tranquil i bell on poder inspirar noves formes de vida. A no desaproveïtar l'oportunitat del present en nom de l'enyor o l'esperança, visions del futur o del passat que no es troben en l'ara.

MB. *"En totes les relacions amb els altres cal trobar un moyen de vivre. En el teu cas, calia cedir o deixar-te. No hi havia alternativa. Havia cedit en un error colossal, sempre havia pensat que cedir en les coses petites no significava res, que quan arribés el moment important podria tornar a imposar la superioritat de la meua força de voluntat. No va ser així. En el moment important*

*la força de voluntat em va fallar del tot. De fet a la vida no hi ha coses petites o importants. Totes són iguals i tenen el mateix valor. L'hàbit de cedir sempre —al principi producte sobretot de la indiferència— havia passat imperceptiblement a formar part de mi. Sense saber-ho, m'havia fixat el temperament en un sol estat d'esperit permanent i funest i és que el fracàs consisteix a formar hàbits".*

OC. Aquí diu moltes coses. Aviam, cedir o deixar. Sí, això em passa molt a mi, intento que tothom estigui molt a gust, se senti molt important i bé, intento complaure i això em porta molts problemes perquè s'agafa com un camí en el qual sembla que hagi de cedir sempre! La gent és curta de mires i pot confondre amabilitat amb no tenir opinió o no saber defensar les meves idees. I és cert, les relacions es formen al principi i és essencial posar els paràmetres clars, els límits... però no és fàcil i després, per culpa per cedir al principi —quan tot hauria pogut ser senzill i fàcil canviar el camí— el problema es fan grans. I m'encanta el final: el fracàs consisteix en formar hàbits. Sempre he pensat que ningú fracassa per un moment de mala sort ni triomfa per un instant de fortuna, les vides, com les relacions, es formen per un cúmul d'encerts o de fracassos, per una trajectòria.

MB. *"En darrer terme, el vincle de tota companyia, sigui el matrimoni o l'amistat, és la conversa, i la conversa ha de tenir una base comuna i entre dues persones de cultura molt diferent l'única base possible és el nivell més baix".*

OC. Això és elitista, eh? Jo crec que quan estàs amb algú més llest, més savi, més culte que tu no s'ha de limitar al nivell més baix, t'ha de donar l'oportunitat de què creixis de nivell. És un acte de generositat, és a dir, d'amor que inverteix en tu. Qui està al nivell més baix sap la diferència entre la condescendència i la resignació o l'amor de veure't créixer.

MB. *"El que sempre em va agradar més de tu, potser el més agradable que tenies, és la confiança absoluta que sempre et perdonaria".*

OC. Sí, hi ha persones amb un encant irresistible, que facin el que facin semblen innocents, i en el fons, potser ho són. L'amor



incondicional també comporta que algú et fa tanta gràcia que sempre el perdones perquè et desarma. I és cert, coses que a algú no perdonaries, a altres et desarmen... se'n diu encant d'això?

MB. Sí, és l'encant que tenen les flors i d'alguns clavells, ha, ha, ha!

MB. *"A la vida els errors funestos no es deuen pas al fet de ser insensat. Un moment d'insensatesa pot ser el millor moment d'una persona. Es deuen al fet de voler ser sempre lògics"*.

OC. Això és el que deia la meua mare a València, jo sóc de Mislata i de vegades els refranys o les dites tenen més raó que un Sant. "És fàcil quan li has mirat el cul saber si és mascle o femella". És fàcil amb els fets consumats veure si la decisió més encertada era la lògica, o la impulsivitat. La gràcia, i potser en això consisteix la saviesa, és saber si t'has de regir pel seny o la rauxa, i tenir les dues capacitats. Res té de meritori algú que sempre es basi en un o l'altre, tenir capacitat significa tenir els elements per triar i usar un o altra.

MB. *"Sabies el que l'art significava per mi: el gran signe fonamental per mitjà del qual m'havia revelat, primer a mi mateix, i després al món, l'autèntica passió de la meua vida, l'amor al costat del qual tots els altres amors eren com una aigua embassada al costat del vi negre, o la cuca de llum al costat del mirall màgic de la lluna"*.

OC. Uff, això és allò de la vida o l'art? I de nou es relacionen. Si joestic bé, si jo visc la meua vocació, el meu art puc estimar millor. Un amor que em fes renunciar a ballar seria un amor que no m'estima. Afortunadament no és el meu cas, la meua parella sempre m'ha potenciat i recolzat i fins i tot amb el difícil que és estar un a Barcelona i l'altra a Londres.

MB. *"Tot ha de sortir d'un mateix. No serveix de res explicar a una persona allò que no sent i no pot entendre"*.

OC. Es curiós que avui estigui tan descarada amb el magnífic Wilde, no és falta de modèstia, tinc clar que ell és el geni... però

de nou penso que... per una banda tot ha de sortir d'un mateix però amb una actitud oberta, encuriósida. Veig tanta gent autoreferencial, centrada només en ells mateixos, en els seus petits problemes, neuròtics i obsessius... que els hi diria: desperteu! Mireu el món, que gran! Mireu els altres. No esteu cansats de vosaltres mateixos? No esteu avorrits de tant mirar-vos el melic? Com sempre l'art de viure és un joc d'orfebreria molt meticolós i difícil.

MB. *"Els déus m'ho havien donat gairebé tot. Tenia talent, un nom distingit, una elevada posició social, agudeses, gosadia intel·lectual. Vaig convertir l'art en una filosofia i la filosofia en un art; vaig canviar l'esperit dels homes i el color de les coses. Tot el que deia o feia deixava la gent astorada. Vaig agafar el drama, la forma més objectiva de l'art i el vaig convertir en un mode d'expressió tan*

*personal com la lírica i el sonet. Al mateix temps vaig ampliar el seu camp i enriquir la seva caracterització. Toqués el que toqués, ho embellia amb una bellesa nova. Vaig oferir a la veritat, com a àmbit legítim, tant el que és fals com el que és vertader, i vaig demostrar que la veritat i la falsedat són simples formes d'existència intel·lectual. Vaig resumir tots els sistemes en una frase i tota l'existència en un epigrama. Però em vaig deixar temptar per uns llargs períodes d'un benestar sensual, insensat. Em divertia essent un dandi. Em vaig voltar de temperaments inferiors i d'intel·lectes més mesquins. Vaig malbaratar el talent, i desapropiar una joventut eterna em provocava una alegria curiosa. Cansat de ser dalt de tot, vaig baixar expressament a les profunditats per trobar noves sensacions. El que la paradoxa representava per mi en l'esfera del pensament, la perversitat ho va ser en l'esfera de la passió. Al final, el desig era una malaltia o una follia, o totes dues coses. Em vaig tornar indiferent a les vides dels altres. Agafava el plaer on em venia bé i continuava. Vaig oblidar que cada petita acció d'un dia normal crea o destrueix el caràcter i que, per tant, el que has fet a la cambra secreta un dia ho has de proclamar als quatre vents. Vaig deixar de ser amo de mi mateix. Ja no era el capità de la meua ànima i no ho sabia. Vaig deixar que em dominés. El dolor és permanent, obscur i fosc, i té el caràcter de la infinitat."*

OC. És el fragment que més bé resumeix aquesta vida plena de llums i ombres, d'extremes, de situacions tan paradoxals com l'èxit i la presó. És un fragment tan potent, tan fort... que m'agradaria no dir una banalitat. Deixa'm pensar. Crec que el que ens ensenya aquesta visió del món és que en determinada situació ens sembla que som immortals, que tenim un poder il·limitat, que tot el que tenim, tot el que gaudim, ho tindrem sempre. No ens adonem que sempre caminem sobre l'abisme, és a dir, sobre la possibilitat de perdre-ho tot. Jo puc tenir un accident o lesio-

**De vegades  
ens pensem que  
tot el que tenim  
ho tindrem  
sempre però  
no ens adonem  
que sempre  
caminem sobre  
l'abisme**



nar-me i acabar en sec la meua carrera de ballarina, però això seria la desgràcia. Quanta gent per les seves actituds, per la fama, per tenir de tot a l'abast doncs han deixat de cuidar-se, d'entrenar-se i han arruïnat la seva carrera? Molta. Així que crec que només hi ha una solució: que allò que t'ho exigeix tot sigui la teua passió, la teua vocació, el teu desig. Si el teu desig està en sortir a la nit a les 7 del matí no pots estar assajant. Jo assajo unes 6 hores diàries, de vegades 7 ó 8, com un esportista d'elit. És evident que si cada dia això fos un sacrifici, seria insostenible. Hem de ser curiosos amb el que tenim, conservar-lo perquè el fet que faci temps que ho tinguem no vol dir que ho tindrem sempre. Per exemple, la joventut, la meua carrera no pot durar dècades, estic en el meu millor moment però no és etern. També cal saviesa, maduresa personal, capacitat d'adaptació per fruit i sentir-se plena en cada etapa de la vida. El més trist és lamentar-se, per això val la pena crear-se una vida amb la qual et reconeguis sempre.

MB. *"És l'única cosa que em queda i la millor, el descobriment essencial que he fet, el punt de partida d'un altre rumb. He sortit de mi mateix, de manera que sé que ha sortit en el moment oportú. No hauria pogut sortir abans ni després. Si algú me n'hagués parlat, ho hauria rebutjat. Si m'ho haguessin portat, ho hauria refusat. Com que ho vaig trobar jo, ho vull guardar. Ho he de fer. És l'única cosa que conté els elements de la vida, d'una nova vida, d'una vida nova. És la més estranya de totes les coses: no la pots donar i ningú te la pot donar. Només es pot adquirir renunciant a tot el que es té. És només quan ho has perdut tot que saps que la posseixes."*

OC. Wilde té molt de persona que vol explorar totes les vessants de viure, totes les possibilitats, sembla que el seu fracàs no sigui involuntari, de fet va perdre un judici que tothom, també ell mateix sabia que perdria. Sembla que volgués rebre un aprenentatge que només li podia donar la tristesa i el fracàs. Aviam, la tristesa i el fracàs en poden ensenyar grans veritats? Sens dubte, podem aprendre molt de la vida i de nosaltres mateixos. Ens ensenya la resignació – tan poc valorada i tan necessària -, els límits, a gestionar la frustració. Però no cal buscar-la, t'arriba sola, la vida està feta també de mals moments. No és savi buscar la gran mestra de la desgràcia, se'n diu autodestrucció.

MB. *"Si no puc escriure llibres bells, almenys podré llegir. I quin alegria més grossa hi pot haver? Després, confio poder recuperar la capacitat creativa."*

OC. Exacte, els artistes sabem que ens treguin el que ens treguin alguna cosa sempre ens perdura, alguna cosa que ens identi-



fica, que si la perdem ja ens perdem a nosaltres per sempre. Recordes pel·lícula, la l'amant de Rodin, Camille Claudel, interpretada per Isabelle Adjani? L'artista, escultora com Rodin, comença a perdre les capacitats, es va tornant boja... i veus que el moment en què ja no és ella és quan ha destruït la seva obra. És el que queda de nosaltres quan totes les capes marxen, com el nucli de la ceba del nostre ésser. Quan no pugui ballar, ensenyaré a ballar, i quan no pugui ensenyar a ballar miraré com ballen. Com tu amb escriure. Si no fos així ni tu series tu ni jo seria jo. És la darrera molècula que ens defineix, crear.

MB. Finalment, com demano a tothom que participa en aquesta sèrie, em pots fer una dedicatòria?

OC. I tant, te'l dedico a tu des de l'agraïment per tot l'amor, interès i respecte que sempre demostres per les arts i els artistes. Fent-nos arribar la teua passió, que és meravellosa. Aquesta sèrie és molt interessant perquè ens dóna l'oportunitat d'apropar-nos a personatges especials i aprendre d'ells i poder gaudir dels seus pensaments i emocions. En l'àmbit personal et vull agrair les converses que hem compartit i amb les quals he après tant, per obrir-me a móns tan interessants. Per les teves paraules, sempre precises i adequades, i per aquest vincle tan especial que has sabut crear en mi i també cap a la meua pròpia feina.

MB: Doncs jo et vull agrair la teua generositat, capacitat d'implicar-te, d'oferir sempre alguna cosa teua, de no amagar-te mai, d'expressar-te i compartir, de ser com una mena de torrent de vida del qual és impossible no sentir-se encaterinada.



rambla 5, 4ª planta 08202 sabadell  
tel 93 727 59 20 fax 93 725 64 56  
e-mail: advocats@giassessors.com

canyas

GALERIA D'ART  
olis, pintura sobre seda, modernisme català,  
escultura i regals

Creueta, 15 · 08202 Sabadell  
Tel 937 270 396 · 607 733 820

fontserè

ARTICLES PELL I VIATGE

Sant Quirze, 38  
Tel. 93 725 85 41  
SABADELL